

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv

Reggio, Carlo

Romæ, 1612

Peccata, quæ committi possunt in concionibus. cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

nem, quam Ecclesia, vel vsus diuturnus comprobauit, neque quidquam contrarium afferant, vel à veritate alienum, aut falsum. Secundo, ne præsumant prædicare tempus præfuturorum malorum, vel de Antichristo, vel diem Iudicii, neque alia huiusmodi constanter asseuerare. Tertio, neque suas reuelationes, aut inanes diuinationes, aut miracula falsa. Quarto, vt abstineant ab Antistitum & Superiorum scandalosa detractione, coram laicis, neque abscondant vellem Christi inconfutibilem, & ponit excommunicationem ipso facto, & interdictum perpetuum à prædicatione, præter alias pœnas in iure constitutas. Sed eas censuras non fuisse receptas, probat Nauar. tamen res est grauis, periculisq. obnoxia, vt patet. Xistus Quartus excommunicat de facto eos, qui dicunt hæresim esse, vel peccatum mortale asseuerare B. Virginem conceptam esse sine peccato originali, vel contra esse in peccato conceptam. Quam excommunicationem reuocauit Conc. Trid. & Pius V. addit etiam pœnas suspensionis, priuationis, & inhabilitatis.

Peccata, quæ committi possunt in Concionibus.

Cap. I I I.

Adi hic etiam possunt præcipua peccata, quibus præcipue Concionator in suo obeundo munere obnoxius est. Primo, quod iam dictum est si concionetur sine auctoritate, vel ordinaria, vel delegata, quod peccatum Caiet. sentit esse mortale, & colligit ex cap. excommunicamus. §. quia verò, extra de hæret. & ex Concil. Lateran. sub Leone X. vbi sub pœna excommunicationis id prohibetur. Secundo, si non satisfacit officio concionandi, omittendo concionem diebus Dominicis, & festis, quod peccatum non est mortale, nisi maxima negligentia intercederet, & populus ex omissione offensionem magnam incurreret. Tertio, si quis existens in peccato mortali concionetur, non præmissa confessione, vel saltem contritione, affirmavit Caiet. esse peccatum mortale, sed alij negant secluso scandalo, & contemptu. Sot. & Med. & idem Caiet. videtur reuocare sententiam. Quarto, qui mercenaria cupiditate Concionatoris munus exercet, vel turpi lucro, vel propter inanis gloriæ auram. Caiet. vbi supra, tunc ait esse mortale cum affectus respicit hoc tanquam vltimum finem, vel cupiditas pecuniæ vsque ad simoniam per-

Cap. 27. n. 10.

In extrau. Graue nimis, de rel. & ven. S. de Cõcept. B. Virg. Decreto de pecc. orig. in fine.

In extrau. sup speculam. Const. 119.

In Summ. verb. Prædicatoris peccat. Sess. 9.

In 2. 2. q. 187.

In 4. d. 9. art. 6. Cap. de pœnit. q. 6. du bio vlt.

In Sum. v. prædicato- ris pecca-

ta.

P p venit, ta.

Mercedarius
Cóncionator.

2. 2. q. 100.

art. 1.

Simonia in
Concione

committi po
test.

Lib. 9. de

Iust. q. 5.

art. 1.

Quod. 8. q.

6. art. 11.

Mich. 3.

Mendacium
in Concione.

In Summ.

verb. pra-

dicatorum

peccata.

uenit, si verò non ita sit, sed adest aliqua vanitas inanis glo-

ria, vel inordinata cupiditas mercedis, est peccatum veniale

maius vel minus pro ratione desiderij. Quinto, est sententia

D. Thomæ, & communis Caiet. ibidem, Duran. Riccar. Adr.

Nauar. Sor. Viçt. posse contingere simoniam in concionando,

cum scilicet hanc actionem venalem habent. Nec est eadem

ratio, quæ est de scientia Theologiæ; nam hæc doceri potest

ob precium, ratio est, quia Theologia est scientia humano,

& naturali studio conquisita; at fides, quæ in concione docetur,

supernaturalis est. Nec obest, quod Theologia habet

principia supernaturalia fidei, & docet etiam fidem; nam,

secundum D. Thom. duplices sunt actus supernaturales, ali-

qui sunt tales ratione principij supernaturalis: verbi gratia,

Episcopo competit consecrare, benedicere; Diacono legere

Euangelium; & tales actus vendere est simonia, & huiusmodi

est prædicatio quæ natura sua supernaturalis actio est, &

Hierarchica, ad salutem animarum, & vitam æternam à Deo

instituta. Alij sunt actus supernaturales ex parte finis non-

principij, vt est legere Theologiam, quod licet ordinetur ad

rem spiritualem, tamen ipsa naturalis scientia est; neque enim

est simonia vendere rem naturalem, etiam si ordinetur ad fi-

niem supernaturalem, nisi Ecclesiæ constitutione prohibe-

atur.

Illud esset potius hæc tempestate deplorandum, plerosque

ob temporalis lucri spem, huic sese concionandi muneri ad-

dicere, & sibi ambire loca, & pulpita vbi fama sit, meliores

expensas, & maiora lucra sibi obuenire, eaq. varijs modis

obtinere planè contra diuini Verbi dignitatem, maius hoc

arbitror esse malum, quam vt à me paucis dici possit. Con-

queritur Deus, quod Sacerdotes in mercede docerent, & Pro-

pheta in pecunia diuinarent. Saltem illud vtinam experien-

tia non satis constaret, huiusmodi concionatores lingua po-

tius & ornatu verborum, quam ex affectu cordis verba face-

re, nec tam laborare, vt animas ad Deum reuocent, quam

vt prurientes delectent aures. Ex quo etiam & illud satis est

manifestum, auditores oscitanter ac perfunctoriè eos audire,

ieiunos, ac sine fructu post multarum concionum auditionem

remanere, sed hæc obiter ex occasione dicta sint. Sexto, om-

ne mendacium in concione esse peccatum mortale, sensit Ca-

ietan. quod non est verum, nam mendacia in citando, vel au-

ctores, vel loca, non sunt talia; si autem esset contra mores,

aut

aut fidem, vel falsa narrarentur miracula, aut ficta reliquia proponerentur; tunc esset peccatum mortale ex Concilio Lateranensi sub Leone X. & Navar. Septimo, esset peccatum mortale predicare propositiones erroneas, temerarias, ac scandalosas, piarum mentium offensivas. Octavo, sacra Scripturae verba ad prophana convertere, ad scurrilia, & fabulosa est contra Decretum Concil. Trident. de usu sacrorum verborum, quod omnibus in communi prohibitum est; quanto magis esset intolerandus error, si in publico suggestu coram populo imprudentissimus, ne dicam impudentissimus id faceret predicator, quod esset sacrarum Scripturarum divinam maiestatem, & sacrosanctam Spiritus sancti earum auctoris auctoritatem, atque adeo prophanare. Esset denique peccatum veniale, & aliquando posset ad mortale pertinere, si quis tempus in nugis, & facetijs, & quaestionibus inutilibus tereret, vtilibus omisis.

Quam in rebus, & verbis consideratus Concionator esse debeat. Cap. IV.

Am vero, vt huius prudentiae quasi partes, quas paulo ante posui singillatim exponam, ab ijs exordiar primum, quae ipsam Oratoris personam magis attingunt. Atque hoc primo loco praecipuum sit, vt noster Orator, singula quae dicitur est, secum ante sedulo, & accuratè perpendat; nec solum sententias rerumq. momenta, sed verba ipsa diligenter ad trutinam exigat. In tanta enim auditorum frequentia, cum primis est cauendum, ne quid inconsideratè, ac temerè excidat, cum tot sint ferè censores, ac iudices, quot auditores. Volat autem irreuocabile verbum, nec rarò perniciosior est lapsus linguae quam corporis. Et sanè diligenter considerandum est illud Antonij ex Tullio praecipuum, plus enim habet in recessu vsuq. momenti, quam prima specie videatur, quod Oratori maxime cauendum, & providendum putat, ne quid causae obsit, permulta esse in omni parte orationis circumspectienda, ne quid offendat, ne quo irruat. Ac demum quid multa, inquit, omnis cura mea solet in hoc versari semper (dicam enim sapius) si possim, vt boni aliquid efficiam, sin id minus, vt certè ne quid mali. Quod si vehementer cauendum est Oratori prophano; quanto magis sacro, tam bonas tractanti, tamq. graues causas. Ob id quaedam subtilius adnota-

Cap. 25. n. 142.

Verba Scripturae ad scurrilia convertere pessimum. Sess. 4.

Prudentia, circa personam Oratoris.

Præcogitet singula quae dicitur est.

2. de Orat.

